

Ба Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-079-и назди Институди фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А.Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, (734025, ш.Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 33)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзуи «Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф», ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ: инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ пешнишод шудааст.

Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо ташкилотҳои минтақавӣ дар таъмини амнияти дастаҷамъӣ раванди бисёрҷанба ва босуръат рушдбанда буда, ба воқеиятҳои геосиёсии Осиёи Марказӣ вобаста мебошад ва ба таҳкими субот, муқовимат ба таҳдидҳои фаромарзӣ ва фароҳам овардани шароити мусоид барои рушди устувори мамлакат равона шудааст. Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки дар ҳавзаи геосиёсии аз ҷиҳати стратегӣ муҳим қарор дорад, бо маҷмуи ҷолишҳои марбут ба таъмини амнияти миллии рӯ ба рӯ мешавад. Дар байни онҳо таҳдидҳои хусусияти террористӣ ва экстремистӣ, инчунин мушкилоти вобаста ба гардиши ғайриқонунии маводи мухаддир ва ҷинояткориҳои фаромиллӣ ба назар мерасанд. Дар ин замина хавфҳои, ки аз ноустувории сиёсӣ дар давлатҳои ҳамсоя ба вучуд меоянд, аҳамияти махсус пайдо мекунанд. Зеро онҳо барои минтақа омилҳои иловагии ноустуворӣ ба вучуд меоранд. Дар чунин шароити мураккаби геополитикӣ иштироки фаъолонаи Тоҷикистон дар механизмҳои ҳамгироии минтақавӣ, аз қабيلي Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ (СААД) ва Созмони

Ҳамкориҳои Шанхай (СҲШ) аҳамияти аввалиндараҷа пайдо мекунад. Ин сохторҳои бисёрҷониба унсурҳои калидии стратегияи амнияти миллии Тоҷикистон буда, ба таҳкими суботи минтақавӣ ва муқовимат ба ҷолишҳои ҷаҳонӣ мусоидат мекунанд.

Ҳамкориҳои амниятӣ барои таъмини субот дар Осиёи Марказӣ муҳим аст. Тоҷикистон ҳамкориҳои фаъол ва бисёрҷонибаро бо давлатҳои минтақа дар заминаи муқовимат ба таҳдидҳои миқёси ҷаҳонӣ, аз ҷумла терроризм, экстремизм, қочоқи маводи муҳаддир ва дигар ҷолишҳои фаромиллӣ нишон медиҳад. Таҳкими назорати сарҳадӣ, мубодилаи иттилоот ва гузаронидани машқҳои муштарак ба баланд бардоштани амният дар минтақа мусоидат мекунанд. Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷонибдори тақвияти ҳамоҳангсозии амалҳо дар доираи ташкилотҳои минтақавӣ, аз қабили СҲШ ва СААД барои муқовимат ба мушкилоти умумӣ мебошад. Бо вучуди натиҷаҳои мусбати ба даст овардашуда, ҳамкориҳои Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ бо як қатор мушкилоти мураккаб, ки таҳлили муфасссал ва равиши ҳамҷонибаро талаб мекунанд, тавсиф мешавад. Ба ин мушкилот ихтилофоти сарҳадӣ, масъалаҳои истифодаи оқилонаи захираҳои об, инчунин фарқиятҳо дар стратегияи тичоратӣ иқтисодӣ дохил мешаванд. Барои ҳалли самараноки ин масъалаҳо нишон додани иродаи сиёсӣ, омодагӣ ба созиш ва рушди муколамаи созанда дар сатҳи байнидавлатӣ зарур аст. Дар оянда, таҳкими ҳамкориҳо дар доираи созмонҳои минтақавӣ, таҳия ва татбиқи лоиҳаҳои муштарак, инчунин таҳкими эътимод ва ҳамдигарфаҳмӣ байни кишварҳои Осиёи Марказӣ барои рушди устувор ва шукуфоии минтақа заминаи мустаҳкам фароҳам меорад.

Навоварӣ ва бозёфтҳои илмӣ диссертант дар автореферати диссертатсия тавассути муқосираву хулосаҳои мушаххаси илмӣ ифода ёфтаанд. Дар баробари ин ҳама муваффақиятҳои илмӣ пажӯҳишӣ дар автореферати диссертатсия баъзе камбудии нуқсонҳо низ ба мушоҳида мерасанд, ки ислоҳи онҳо арзиши диссертатсияро афзун менамояд.

- дар зербоби дуюми боби дуюми диссертатсия «Воқеияти геополитикии минтақаи Осиёи Марказӣ ва таъсири он ба амнияти Ҷумҳурии Тоҷикистон» баррасӣ гардидааст ва муҳаққиқ роҷеъ ба мавқеи геополитикии минтақа дар автореферат кам равшани андохтааст.

Кабудие, ки дар автореферат ба назар мерасад чузъию ислоҳшаванда буда, онҳо ба ҳеҷ ваҷҳ арзиши илмӣ автореферати диссертатсияро кам намесозанд. Хулоса, автореферати диссертатсияи Хидиров Нозимҷон Наимҷонович дар мавзӯи «Ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо кишварҳои Осиёи Марказӣ дар соҳаи амният: ҳолат ва дурнамои инкишоф» таҳқиқи комили илмӣ маҳсуб ёфта, ба талаботи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгуст ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯи ихтисоси 23.00.04 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ мебошад.

Такриздиханда:

д.и.с, профессори кафедраи муносибатҳои байналмилалӣ ва дипломатияи Донишгоҳи (Словяни)-и Россия ва Тоҷикистон



Саидов Ҳ.С.

Имзои Саидов Ҳ.С.-ро тасдиқ менамоям: Сардори раёсати кадрҳои Донишгоҳи (Словяни)-и Россия ва Тоҷикистон



Нуриддинов Ҳ.Ҳ.

24.10.2025